

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Підготовка офіцерів запасу галузі знань "Охорона здоров'я". Спеціальність "Стоматологія"
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Медичний інститут. Кафедра екстреної медичної допомоги та медицини катастроф
Розробник(и)	Касян Світлана Миколаївна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	18 тижнів протягом 3-го семестру, 20 тижнів протягом 4-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг дисципліни становить 3 кред. ЄКТС, 90 год., з яких 50 год. становить контактна робота з викладачем (50 практичних занять)
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Стоматологія"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є теоретична і практична підготовка офіцерів запасу галузі знань «Охорона здоров'я» до невідкладних дій та організаційних заходів, спрямованих на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях

Тема 1 Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого.

Домедична допомога в екстремальних умовах як навчальна дисципліна, її актуальність, зміст. Поняття домедичної допомоги в екстремальних умовах (мирного часу та бойових умовах). Правові аспекти надання домедичної допомоги. Місце та обсяг надання домедичної допомоги у бойових та небойових умовах. Огляд місця події в небойових умовах, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження, виклик ШМД та інших рятувальних служб у небезпечній ситуації, залучення випадкових свідків до організації надання домедичної допомоги. Контакт з постраждалим. Види ушкоджень в бойових умовах. Засоби індивідуального медичного оснащення та особистої безпеки військовослужбовця. Особливості оцінки місця події в бойових умовах. Розподіл поля бою на сектори. Алгоритми надання домедичної допомоги в секторах обстрілу та укриття. Проведення первинного огляду. Огляд за алгоритмом САВСДЕ. Визначення рівня свідомості за шкалою APVU.

Тема 2 Зупинка кровообігу та дихання. Серцево-легенева реанімація.

Поняття про термінальні стани. Клінічна смерть, її ознаки. Абсолютні та відносні ознаки біологічної смерті. Причини неефективного кровообігу. Діагностика раптової смерті. Класифікація і оцінка серцевого ритму при зупинці серця. Технологія серцево-легеневої реанімації при фібриляції шлуночків, шлуночкової тахікардії, безпульсовій електричній активності, асистолії. Техніка натискань на грудну клітку. Техніка дефібриляції ручним дефібрилятором. Фармакотерапія при зупинці серця. Технологія серцево-легеневої реанімації при наявності автоматичного дефібрилятора. Тривалість серцево-легеневої реанімації, ознаки, які вказують на її ефективність та можливість припинення. Післяреанімаційна підтримка. Помилки та ускладнення, які виникають під час проведення серцево-легеневої реанімації. Правові та етичні аспекти серцево-легеневої реанімації.

Тема 3 Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога.

Анатомо-фізіологічні особливості дихальних шляхів. Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (закидання голови; виведення нижньої щелепи; введення носо-, ротогорлових повітроводів). Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів при обструкції стороннім тілом. Особливості видалення стороннього тіла з дихальних шляхів вагітної жінки, огрядної людини, немовляти. Пристрої для штучної вентиляції легень. Техніка штучної вентиляції легень (рот до рота, рот до носа, рот до лицевої маски, мішком АМБУ). Гострі порушення дихання в бойових умовах. Пневмоторакс: види, ознаки, домедична допомога. Переведення пораненого (постраждалого) у стабільне положення.

Тема 4 Кровотечі і методи їх зупинки.

Причини й ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу. Способи та техніка тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі: підняття кінцівки, тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка (ізраїльський бандаж). Показання і техніка накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток. Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі. Причини й ознаки внутрішньої кровотечі. Домедична допомога при внутрішній кровотечі. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги.

Тема 5 Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах.

Причини та ознаки ран м'яких тканин, проникаючих і непроникаючих ран черепа, грудної клітки, живота. Особливості бойових поранень. Захист ран. Техніка накладання пов'язок при пораненнях черепа, ока, вуха, нижньої щелепи. Поранення грудної клітки. Особливості накладання пов'язок при проникаючих пораненнях живота. Накладання пов'язок при наявності стороннього тіла в рані. Причини та ознаки травм голови, хребта і тазу. Види травм кінцівок (переломи: відкриті і закриті, розтягнення зв'язок, вивихи суглобів), причини та ознаки. Абсолютні ознаки переломів. Особливості надання домедичної допомоги при відкритих переломах. Транспортна іммобілізація табельними та пристосованими засобами. Тактика дій та надання домедичної допомоги рятувальником при дорожньо-транспортній пригоді.

Тема 6 Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях

Опіки, класифікація, ознаки, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Відмороження, класифікація, ознаки, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Траншейна стопа, замерзання, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Гіпертермія, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Ураження електричним струмом, блискавкою та домедична допомога. Особливості ураження бойовими вогнесумішами, домедична допомога. Ураження кислотами і лугами, домедична допомога. Особливості допомоги при опіках очей різної етіології.

Тема 7 Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах

Причини, діагностика і домедична допомога при зомлінні, комі невідомої етіології, судомах, болю у серці (стенокардія, інфаркт), інсульті, гострому болю в животі, отруєнні невідомою речовиною або невідомим газом, повішенні. Допомога на воді: розпізнавання потопельника, наближення до нього, транспортування до берега. Домедична допомога при утопленні.

Тема 8 Засоби масового ураження. Домедична допомога.

Аварії на хімічно-небезпечних об'єктах. Класифікація та характеристика сильнодіючих отруйних речовин. Домедична допомога при ураженні сильнодіючими отруйними речовинами. Уражаючі фактори аварій на радіаційно небезпечних об'єктах. Радіаційні ураження. Променева хвороба, ознаки. Радіопротектори. Домедична допомога в бойових та небойових умовах.

Тема 9 Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Організація та проведення евакуації пораненого.

Організація та проведення медичного сортування при виникненні масових санітарних втрат. Алгоритм проведення медичного сортування. Заповнення МІСТ-рапорту. Організація та проведення переміщення (відтягування, винесення) пораненого в укриття у бойових та небойових умовах. Методи переміщення пораненого з сектору укриття до місця збору поранених (однією, двома особами, з використанням табельних та підручних засобів). Підготовка поранених (уражених) до евакуації. Контроль стану пораненого згідно протоколу САВСDE. Медична інформаційна картка: призначення, правила заповнення. Правила запиту на евакуацію. Завантаження та розвантаження поранених в різні евакуації транспортні засоби. Контроль життєвих показників та стану пораненого під час транспортування в бойових і небойових умовах.

Тема 10 Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога.

Особливості поведінки людей в надзвичайних ситуаціях. Типові реакції медичних працівників на різні травматичні події. Механізми формування стресостійкості у медичних працівників. Технології профілактики посттравматичних стресових розладів. Дебрифінг як метод психологічної корекції посттравматичних стресових розладів. Бойовий стрес і бойова втома: ознаки, профілактика та основні принципи надання домедичної допомоги в бойових умовах.

Тема 11 Підсумковий модульний контроль.

Модуль 2. Основи організації медичного забезпечення населення і військ

Тема 12 Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій

Міжнародне гуманітарне право на захисті життя і здоров'я постраждалого населення. Конституція України про захист життя, здоров'я і безпеку людини. Кодекс цивільного захисту України. Закон «Про екстрену медичну допомогу». Державна політика у сфері забезпечення безпеки і захисту людей при надзвичайних ситуаціях. Єдина державна система цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, структура та режими її діяльності. Мета, завдання, принципи цивільного захисту населення і територій. Державна служба України з надзвичайних ситуацій (ДСНС України). Сили і засоби цивільного захисту. Поняття про надзвичайні ситуації. Класифікація та основні причини виникнення надзвичайних ситуацій в Україні. Медико-санітарні наслідки стихійних лих і техногенних катастроф. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру та їх наслідки.

Тема 13 Основи цивільного захисту населення

Оповіщення та інформування суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Спостереження і контроль: об'єкти, сили і засоби, завдання у різних режимах функціонування єдиної системи захисту. Характеристика осередку радіаційного, хімічного і біологічного ураження. Класифікація дозиметричних приладів, їх призначення і порядок використання. Прилади радіаційної і хімічної розвідки, робота з ними Засоби індивідуального захисту населення, класифікація. Засоби захисту органів дихання, класифікація. Особливості захисту органів дихання у дітей. Засоби захисту шкіри. Засоби колективного захисту, їх призначення та класифікація. Правила перебування у захисних спорудах. Поняття про карантин та обсервацію. Здійснення заходів екстреної і специфічної профілактики. Протиепідемічний режим. Планування діяльності, сили і засоби підрозділів психологічного забезпечення. Своєчасне застосування психопрофілактичних методів. Використання сучасних технологій психологічного впливу для нейтралізації негативного впливу на населення за умов НС.

Тема 14 Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення

Мета і завдання лікувально-евакуаційного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Види і обсяги медичної допомоги. Застосування профілактичних медичних препаратів, проведення необхідних гігієнічних та інших заходів. Основи планування і застосування медичних сил і засобів на випадок НС. Організація навчання населення основним правилам захисту і навичкам надання першої медичної допомоги. Підготовка та перепідготовка медичних працівників з надання екстреної медичної допомоги; Етапи медичної евакуації служби медицини катастроф територіальних центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф (СМК ТЦ ЕМД та МК), їх організація та завдання. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення при різних видах надзвичайних ситуацій. Особливості організації медичної допомоги дітям за умов надзвичайних ситуацій.

Тема 15 Організація цивільного захисту лікувальних і фармацевтичних закладів

Стійкість роботи лікувального закладу у надзвичайних ситуаціях, основні елементи. Оцінка стійкості роботи лікувального закладу, залежно від особливостей його розміщення і діяльності та основні напрямки і необхідні заходи для її підвищення. Медико-технічне забезпечення стійкої роботи лікувальної установи у надзвичайних ситуаціях. Забезпечення; стійкої роботи лікувального закладу за умов надзвичайних ситуацій. Планування заходів цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів. Формування цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів, їх призначення, застосування та дії за сигналами оповіщення. Система екстреної евакуації. Організація медичного забезпечення нетранспортабельних хворих. Організація евакуації лікувальної установи та фармацевтичного закладу.

Тема 16 Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів

Основні завдання медичної служби Збройних Сил України в умовах збройних конфліктів, їх зміст і значення. Умови діяльності медичної служби та їх вплив на організацію медичного забезпечення військ. Організаційна структура медичної служби Збройних Сил України. Категорії особового складу медичної служби. Роль і місце медичної служби Збройних Сил України в загальнодержавній системі надання медичної допомоги в умовах збройних конфліктів. Поняття про втрати особового складу військ. Визначення і класифікація санітарних втрат, їх характеристика. Величина санітарних втрат, фактори, що впливають на їх розміри. Сучасна структура санітарних втрат, її залежність від зброї, що використовує противник. Коротка характеристика вражаючих факторів сучасної зброї. Вплив величини і структури санітарних втрат на організацію медичного забезпечення військ.

Тема 17 Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ.

Поняття і зміст лікувально-евакуаційного забезпечення. Сутність сучасної системи лікувально-евакуаційного забезпечення, її принципи. Поняття про етап медичної евакуації, завдання, принципова схема та вимоги до розгортання. Види та обсяги медичної допомоги. Медичне сортування в бойових умовах. Визначення поняття, коротка характеристика. Основні завдання, принципи та організація медичного сортування. Медична евакуація, поняття, мета та порядок проведення. Санітарно-транспортні засоби для евакуації поранених і хворих. Особливості організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів в умовах проведення антитерористичної операції на сході України.

Тема 18 Підсумковий модульний контроль.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Знати принципи організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення та військовослужбовців.
PH2	Вміти визначити невідкладні стани, принципи та тактику надання екстреної медичної допомоги, вміти провести організаційні та діагностичні заходи спрямовані на рятування та збереження життя людини.
PH3	Надавати екстрену медичну допомогу при невідкладних станах.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 221 Стоматологія:

ПР5	Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4 ОП).
ПР12	Організовувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення, військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.
ПР13	Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4 ОП).
ПР23	Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4 ОП) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7 ОП).

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

<p>Тема 1. Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого.</p> <p>Пр1 "Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого" (денна)</p> <p>Домедична допомога в екстремальних умовах як навчальна дисципліна, її актуальність, зміст. Поняття домедичної допомоги в екстремальних умовах (мирного часу та бойових умовах). Правові аспекти надання домедичної допомоги. Місце та обсяг надання домедичної допомоги у бойових та небойових умовах. Огляд місця події в небойових умовах, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження, виклик ШМД та інших рятувальних служб у небезпечній ситуації, залучення випадкових свідків до організації надання домедичної допомоги. Контакт з постраждалим. Види ушкоджень в бойових умовах. Засоби індивідуального медичного оснащення та особистої безпеки військовослужбовця. Особливості оцінки місця події в бойових умовах. Розподіл поля бою на сектори. Алгоритми надання домедичної допомоги в секторах обстрілу та укриття. Проведення первинного огляду. Огляд за алгоритмом САВСДЕ. Визначення рівня свідомості за шкалою APVU.</p>
<p>Тема 2. Зупинка кровообігу та дихання. Серцево-легенева реанімація.</p>

Пр2 "Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого. Зупинка кровообігу та дихання. Серцево-легенева реанімація" (денна)

Домедична допомога в екстремальних умовах як навчальна дисципліна, її актуальність, зміст. Поняття домедичної допомоги в екстремальних умовах (мирного часу та бойових умовах). Правові аспекти надання домедичної допомоги. Місце та обсяг надання домедичної допомоги у бойових та небойових умовах. Огляд місця події в небойових умовах, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження, виклик ШМД та інших рятувальних служб у небезпечній ситуації, залучення випадкових свідків до організації надання домедичної допомоги. Контакт з постраждалим. Види ушкоджень в бойових умовах. Засоби індивідуального медичного оснащення та особистої безпеки військовослужбовця. Особливості оцінки місця події в бойових умовах. Розподіл поля бою на сектори. Алгоритми надання домедичної допомоги в секторах обстрілу та укриття. Проведення первинного огляду. Огляд за алгоритмом САВСДЕ. Визначення рівня свідомості за шкалою APVU. Поняття про термінальні стани. Клінічна смерть, її ознаки. Абсолютні та відносні ознаки біологічної смерті. Причини неефективного кровообігу. Діагностика раптової смерті. Класифікація і оцінка серцевого ритму при зупинці серця. Технологія серцево-легеневої реанімації при фібриляції шлуночків, шлуночкової тахікардії, безпульсовій електричній активності, асистолії. Техніка натискань на грудну клітку. Техніка дефібриляції ручним дефібрилятором. Фармакотерапія при зупинці серця. Технологія с

Пр3 "Зупинка кровообігу та дихання. Серцево-легенева реанімація" (денна)

Поняття про термінальні стани. Клінічна смерть, її ознаки. Абсолютні та відносні ознаки біологічної смерті. Причини неефективного кровообігу. Діагностика раптової смерті. Класифікація і оцінка серцевого ритму при зупинці серця. Технологія серцево-легеневої реанімації при фібриляції шлуночків, шлуночкової тахікардії, безпульсовій електричній активності, асистолії. Техніка натискань на грудну клітку. Техніка дефібриляції ручним дефібрилятором. Фармакотерапія при зупинці серця. Технологія серцево-легеневої реанімації при наявності автоматичного дефібрилятора. Тривалість серцево-легеневої реанімації, ознаки, які вказують на її ефективність та можливість припинення. Післяреанімаційна підтримка. Помилки та ускладнення, які виникають під час проведення серцево-легеневої реанімації. Правові та етичні аспекти серцево-легеневої реанімації.

Тема 3. Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога.

Пр4 "Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога. Кровотечі і методи їх зупинки." (денна)

Анатомо-фізіологічні особливості дихальних шляхів. Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (закидання голови; виведення нижньої щелепи; введення носо-, ротогорлових повітроводів). Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів при обструкції стороннім тілом. Особливості видалення стороннього тіла з дихальних шляхів вагітної жінки, огрядної людини, немовляти. Пристрої для штучної вентиляції легень. Техніка штучної вентиляції легень (рот до рота, рот до носа, рот до лицевої маски, мішком АМБУ). Гострі порушення дихання в бойових умовах. Пневмоторакс: види, ознаки, домедична допомога. Переведення пораненого (постраждалого) у стабільне положення. Причини й ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу. Способи та техніка тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі: підняття кінцівки, тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка (ізраїльський бандаж). Показання і техніка накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток. Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі. Причини й ознаки внутрішньої кровотечі. Домедична допомога при внутрішній кровотечі. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги.

Тема 4. Кровотечі і методи їх зупинки.

Пр5 "Кровотечі і методи їх зупинки." (денна)

Причини й ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу. Способи та техніка тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі: підняття кінцівки, тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка (ізраїльський бандаж). Показання і техніка накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток. Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі. Причини й ознаки внутрішньої кровотечі. Домедична допомога при внутрішній кровотечі. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги.

Тема 5. Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах.

Пр6 "Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах" (денна)

Причини та ознаки ран м'яких тканин, проникаючих і непроникаючих ран черепа, грудної клітки, живота. Особливості бойових поранень. Захист ран. Техніка накладання пов'язок при пораненнях черепа, ока, вуха, нижньої щелепи. Поранення грудної клітки. Особливості накладання пов'язок при проникаючих пораненнях живота. Накладання пов'язок при наявності стороннього тіла в рані. Причини та ознаки травм голови, хребта і тазу. Види травм кінцівок (переломи: відкриті і закриті, розтягнення зв'язок, вивихи суглобів), причини та ознаки. Абсолютні ознаки переломів. Особливості надання домедичної допомоги при відкритих переломах. Транспортна іммобілізація табельними та пристосованими засобами. Тактика дій та надання домедичної допомоги рятувальником при дорожньо-транспортній пригоді.

Тема 6. Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях

Пр7 "Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях" (денна)

Опіки, класифікація, ознаки, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Відмороження, класифікація, ознаки, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Траншейна стопа, замерзання, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Гіпертермія, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Ураження електричним струмом, блискавкою та домедична допомога. Особливості ураження бойовими вогнесумішами, домедична допомога. Ураження кислотами і лугами, домедична допомога. Особливості допомоги при опіках очей різної етіології.

Тема 7. Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах

Пр8 "Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах" (денна)

Причини, діагностика і домедична допомога при зомлінні, комі невідомої етіології, судомач, болю у серці (стенокардія, інфаркт), інсульті, гострому болю в животі, отруєнні невідомою речовиною або невідомим газом, повішенні. Допомога на воді: розпізнавання потопельника, наближення до нього, транспортування до берега. Домедична допомога при утопленні.

Тема 8. Засоби масового ураження. Домедична допомога.

Пр9 "Засоби масового ураження. Домедична допомога" (денна)

Аварії на хімічно-небезпечних об'єктах. Класифікація та характеристика сильнодіючих отруйних речовин. Домедична допомога при ураженні сильнодіючими отруйними речовинами. Уражаючі фактори аварій на радіаційно небезпечних об'єктах. Радіаційні ураження. Променева хвороба, ознаки. Радіопротектори. Домедична допомога в бойових та небойових умовах.

Тема 9. Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Організація та проведення евакуації пораненого.

Пр10 "Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Організація та проведення евакуації пораненого" (денна)

Організація та проведення медичного сортування при виникненні масових санітарних втрат. Алгоритм проведення медичного сортування. Заповнення МІСТ-рапорту. Організація та проведення переміщення (відтягування, винесення) пораненого в укриття у бойових та небойових умовах. Методи переміщення пораненого з сектору укриття до місця збору поранених (однією, двома особами, з використанням табельних та підручних засобів). Підготовка поранених (уражених) до евакуації. Контроль стану пораненого згідно протоколу СABCDE. Медична інформаційна картка: призначення, правила заповнення. Правила запиту на евакуацію. Завантаження та розвантаження поранених в різні евакуації транспортні засоби. Контроль життєвих показників та стану пораненого під час транспортування в бойових і небойових умовах.

Тема 10. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога.

Пр11 "Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога" (денна)

Особливості поведінки людей в надзвичайних ситуаціях. Типові реакції медичних працівників на різні травматичні події. Механізми формування стресостійкості у медичних працівників. Технології профілактики посттравматичних стресових розладів. Дебрифінг як метод психологічної корекції посттравматичних стресових розладів. Бойовий стрес і бойова втома: ознаки, профілактика та основні принципи надання домедичної допомоги в бойових умовах.

Тема 11. Підсумковий модульний контроль.

Пр12 "Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій" (денна)

Міжнародне гуманітарне право на захисті життя і здоров'я постраждалого населення. Конституція України про захист життя, здоров'я і безпеку людини. Кодекс цивільного захисту України. Закон «Про екстрену медичну допомогу». Державна політика у сфері забезпечення безпеки і захисту людей при надзвичайних ситуаціях. Єдина державна система цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, структура та режими її діяльності. Мета, завдання, принципи цивільного захисту населення і територій. Державна служба України з надзвичайних ситуацій (ДСНС України). Сили і засоби цивільного захисту. Поняття про надзвичайні ситуації. Класифікація та основні причини виникнення надзвичайних ситуацій в Україні. Медико-санітарні наслідки стихійних лих і техногенних катастроф. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру та їх наслідки.

Тема 13. Основи цивільного захисту населення

Пр13 "Основи цивільного захисту населення" (денна)

Оповіщення та інформування суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Спостереження і контроль: об'єкти, сили і засоби, завдання у різних режимах функціонування єдиної системи захисту. Характеристика осередку радіаційного, хімічного і біологічного ураження. Класифікація дозиметричних приладів, їх призначення і порядок використання. Прилади радіаційної і хімічної розвідки, робота з ними Засоби індивідуального захисту населення, класифікація. Засоби захисту органів дихання, класифікація. Особливості захисту органів дихання у дітей. Засоби захисту шкіри. Засоби колективного захисту, їх призначення та класифікація. Правила перебування у захисних спорудах. Поняття про карантин та обсервацію. Здійснення заходів екстреної і специфічної профілактики. Протиепідемічний режим. Планування діяльності, сили і засоби підрозділів психологічного забезпечення. Своєчасне застосування психопрофілактичних методів. Використання сучасних технологій психологічного впливу для нейтралізації негативного впливу на населення за умов НС.

Тема 14. Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення

Пр14 "Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення Організація цивільного захисту лікувальних і фармацевтичних закладів" (денна)

Мета і завдання лікувально-евакуаційного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Види і обсяги медичної допомоги. Застосування профілактичних медичних препаратів, проведення необхідних гігієнічних та інших заходів. Основи планування і застосування медичних сил і засобів на випадок НС. Організація навчання населення основним правилам захисту і навичкам надання першої медичної допомоги. Підготовка та перепідготовка медичних працівників з надання екстреної медичної допомоги; Етапи медичної евакуації служби медицини катастроф територіальних центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф (СМК ТЦ ЕМД та МК), їх організація та завдання. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення при різних видах надзвичайних ситуацій. Особливості організації медичної допомоги дітям за умов надзвичайних ситуацій. Стійкість роботи лікувального закладу у надзвичайних ситуаціях, основні елементи. Оцінка стійкості роботи лікувального закладу, залежно від особливостей його розміщення і діяльності та основні напрямки і необхідні заходи для її підвищення. Медико-технічне забезпечення стійкої роботи лікувальної установи у надзвичайних ситуаціях. Забезпечення; стійкої роботи лікувального закладу за умов надзвичайних ситуацій. Планування заходів цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів. Формування цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів, їх призначення, за

Тема 16. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів

Пр15 "Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів" (денна)

Основні завдання медичної служби Збройних Сил України в умовах збройних конфліктів, їх зміст і значення. Умови діяльності медичної служби та їх вплив на організацію медичного забезпечення військ. Організаційна структура медичної служби Збройних Сил України. Категорії особового складу медичної служби. Роль і місце медичної служби Збройних Сил України в загальнодержавній системі надання медичної допомоги в умовах збройних конфліктів. Поняття про втрати особового складу військ. Визначення і класифікація санітарних втрат, їх характеристика. Величина санітарних втрат, фактори, що впливають на їх розміри. Сучасна структура санітарних втрат, її залежність від зброї, що використовує противник. Коротка характеристика вражаючих факторів сучасної зброї. Вплив величини і структури санітарних втрат на організацію медичного забезпечення військ.

Тема 17. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ.

Пр16 "Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ" (денна)

Поняття і зміст лікувально-евакуаційного забезпечення. Сутність сучасної системи лікувально-евакуаційного забезпечення, її принципи. Поняття про етап медичної евакуації, завдання, принципова схема та вимоги до розгортання. Види та обсяги медичної допомоги. Медичне сортування в бойових умовах. Визначення поняття, коротка характеристика. Основні завдання, принципи та організація медичного сортування. Медична евакуація, поняття, мета та порядок проведення. Санітарно-транспортні засоби для евакуації поранених і хворих. Особливості організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів в умовах проведення антитерористичної операції на сході України.

7.2 Види навчальної діяльності

НД1	Виконання групового практичного завдання
НД2	Самонавчання

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Практико-орієнтоване навчання
МН2	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)

Практичні заняття; самостійне опрацювання навчального матеріалу, опанування практичних навичок. Виконання індивідуальної СРС Аналіз конкретних ситуацій, розв'язання задач Евристичні бесіди на заняттях, ситуаційні задачі

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність приймати обґрунтовані рішення Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Шкала оцінювання ECTS	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
	Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
	Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

МФО1	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами
------	---

МФО2	Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.
------	---

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

МСО1	Складання комплексного письмового модульного контролю
------	---

Контрольні заходи:

3 семестр		120 балів
МСО1. Складання комплексного письмового модульного контролю		120
	практичні навички	120
4 семестр		120 балів
МСО1. Складання комплексного письмового модульного контролю		120
	практичні навички	120

Контрольні заходи в особливому випадку:

3 семестр		120 балів
МСО1. Складання комплексного письмового модульного контролю		120
	комп'ютерне тестування, практичні навички	120

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі
ЗН4	Макети та муляжі (організмів та окремих органів, технічних установок і споруд та ін.)
ЗН5	Медичні споруди/приміщення та обладнання (клініки, лікарні тощо)

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Кровотеча. Крововтрата. Екстрена медична допомога / Ю. В. Шкатула, Г. Ф. Ткач, В. Ю. Гарбузова, Ю. О. Бадіон; за загальною редакцією Ю. В. Шкатули. – Суми: Сумський державний університет, 2020. – 155 с.
2	Медичний захист військ: навчальний посібник / [С.О. Гур'єв, Ю.В. Шкатула, В.П. Печиборщ та ін.] – Суми: Сумський державний університет, 2017. – 175 с.
3	Екстрена та невідкладна медична допомога. Том І: допомога травмованим на догоспітальному етапі: національний підручник / В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, Г.В. Загорій, А.А. Гудима, Н.І. Іскра та ін. – Київ. – 2017. – 504 с.
4	Екстрена медична допомога (до госпітальні протоколи): посібник // за редакцією професора О.В. Богомолець, професора Г.Г. Рощина. – Київ. Юстон. – 2016. – 212 с.
Допоміжна література	

1	Методичні вказівки до практичного заняття «Тактична медицина. Методи припинення зовнішньої кровотечі» з дисципліни «Медичний захист військ» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. – Суми: СумДУ, 2018. – 29 с.
2	Закон України „Про військовий обов’язок і військову службу”, в останній чинній редакції від 30 березня 2017 року.
3	Закон України „Про Збройні Сили України”, Редакція від 28.07.2016р.
4	Методичні вказівки до практичного заняття «Загальна характеристика хімічної зброї» з дисципліни «Військова токсикологія і радіологія» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Міщенко. – Суми: СумДУ, 2016. – 25 с.
5	Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур’єв, А.А. Гудима та ін.] – К.: НВП "Інтерсервіс", 2014. – 84 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Інформаційно правовий портал «Закони України»: Режим доступу: http://uazakon.com/ .
2	Постанова КМУ «Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях» // Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/192-99-%D0%BF
3	Сайт Верховної Ради України: Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/ .
4	Сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій: Режим доступу: http://www.mns.gov.ua/ .
5	Сайт Міністерства охорони здоров'я України: Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ .